

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa T. Dystrybucja Spółki Akcyjnej w K.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
o ochronę konkurencji i nałożenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 27 marca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 31 stycznia 2013 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z 31 stycznia 2013 r., oddalił apelację Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów od wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 21 maja 2012 r., w sprawie z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu z 19 lipca 2010 r.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 3 pkt 22 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 3 Prawa energetycznego, Sąd Apelacyjny odwołał się do poglądów prawnych wyrażonych w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 17 lutego 2011 r., III SK 36/10. Odnosząc się z kolei do zarzutu naruszenia art. 4 ust. 1 Prawa energetycznego Sąd Apelacyjny uznał, że przepis ten nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne publicznoprawny obowiązek zapewnienia odpowiednich warunków do stałego zaspokajania przez przedsiębiorstwa energetyczne podstawowych

potrzeb społecznych, do których należy zaopatrzenie w energię elektryczną. Przepis ten nie rozstrzyga natomiast, czy wykonanie tego obowiązku ma charakter odpłatny lub nieodpłatny oraz kto ponosi koszty jego wykonania. Sąd Apelacyjny nie uznał także za uzasadniony zarzut naruszenia art. 9 ust. 2 pkt 6 uokik. W braku wyraźnej regulacji ustawowej nakładającej obowiązek ponoszenia kosztów napraw oświetlenia ulicznego, w tym w zakresie instalacji zalicznikowej na przedsiębiorstwo energetyczne, niedopuszczalne jest uznanie żądania pokrywania kosztów przeglądów i napraw sieci oświetleniowych za praktykę ograniczającą konkurencję w rozumieniu tego przepisu.

Prezes Urzędu zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 3 pkt 22 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 3 Prawa energetycznego; art. 4 ust. 1 Prawa energetycznego, art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 uokik w związku z art. 18 ust. 1 pkt 3 oraz art. 3 pkt 22 Prawa energetycznego.

Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania, Prezes Urzędu powołał się na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego oraz wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości.

Prezes Urzędu podnosi, że w literaturze przedmiotu podkreśla się, iż wszystkie zadania samorządu terytorialnego mają charakter zadań publicznych, służących zaspokajaniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej. Jednym z takich zadań jest obowiązek finansowania oświetlenia dróg publicznych. Ponieważ obowiązek ten został określony przez ustawodawcę w blankietowy sposób, w praktyce pojawia się wiele sporów między gminami a regionalnymi izbami obrachunkowymi co do zasad finansowania tego obowiązku. W ocenie Prezesa Urzędu, interpretacja przepisów Prawa energetycznego rzutuje na ocenę legalności wydatków na zadania własne jednostek samorządu terytorialnego z zakresu finansowania oświetlenia, co uzasadnia potrzebę zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w zakresie podniesionym w skardze kasacyjnej. Prezes Urzędu podnosi, że Prawo energetyczne w zakresie obowiązku finansowania oświetlenia przez gminy jest nieprecyzyjne, co spowodowało zajęcie w orzecznictwie różnych stanowisk w kwestii wykładni art. 3 pkt 22 w związku z art. 18 ust. 1 Prawa energetycznego.

Prezes Urzędu wskazuje mianowicie, że w wyroku Sądu Apelacyjnego z 30 października 2009 r., VI ACa 464/09, przyjęto stanowisko, zgodnie z którym w braku legalnej definicji punktu świetlnego należy kierować się istniejącą definicją techniczną, określoną przez Polski Komitet Oświetleniowy Stowarzyszenia Elektryków Polskich w stanowisku z dnia 3 stycznia 2001 r., a zatem punktu świetlnego nie można utożsamiać z urządzeniami oświetleniowymi oraz instalacjami oświetleniowymi. Natomiast w zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny, kierując się nie wykładnią językową lecz funkcjonalną uznał, że przedstawiona powyżej wykładnia pojęcia punkt świetlny nie ma uzasadnienia, gdyż nie przystaje do realiów świadczenia usługi oświetleniowej. Dlatego - zdaniem Prezesa Urzędu - problemy, jakie rodzaju wykładnia pojęcia „punkt świetlny” z art. 3 pkt 2 w związku z art. 18 ust. 1 Prawa energetycznego powoduje, że spełnione są przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna Prezesa Urzędu nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem zaskarżenia, służącym interesowi publicznemu przez usuwanie rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz wspomaganie rozwoju prawa. Z tego też powodu uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż zachodzą okoliczności uzasadniające podejmowaną w interesie publicznym interwencję Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12 i powołane tam orzeczenia). Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Dlatego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Spełnienie tego wymogu powinno przybrać postać wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o

przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, w przypadku wskazania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także – w uzasadnieniu wniosku – przedstawić odpowiednią juretyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zagadnienie prawne powinno zaś bazować na konkretnym przepisie wskazanym w jego treści oraz pozostawać w związku ze sprawą i wnoszoną skargą kasacyjną (postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 września 2013 r., III SK 1/13 i powołane tam orzecznictwo). W orzecnictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie zwraca się uwagę, że w przypadku powołania się przez skarżącego na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jednym z podstawowych wymogów jest sformułowanie takiego zagadnienia w oparciu o konkretny przepis (przepisy) prawa, będącego źródłem danego problemu prawnego (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 sierpnia 2012 r., III SK 4/12; z 20 marca 2013 r., III SK 33/12; z 20 marca 2013 r., III SK 37/12). Nie jest rolą Sądu Najwyższego doszukiwanie się podstawy prawnej dla zagadnienia prawnego skargi kasacyjnej, ani rozważanie możliwości rozwiązania takiego problemu nawet w ramach powołanych przez skarżącego podstaw skarg kasacyjnych.

Z kolei zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, w przypadku powołania się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący ma obowiązek nie tylko określić przepisy wymagające wykładni, ale także wskazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości, bądź rozbieżności w orzecnictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 17/12 i powołane tam orzecznictwo).

W ocenie Sądu Najwyższego, Prezes Urzędu nie wykazał, by spełnione zostały przesłanki, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie sformułowano zagadnienia prawnego, czyli nierozwiązanego w dotychczasowym orzecznictwie problemu prawnego pojawiającego się na tle stosowania lub wykładni konkretnego przepisu (przepisów) prawa, wymienionego w podstawach skargi kasacyjnej. Po drugie, uzasadnienie wniosku ze względu na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego nie spełnia przywołanych powyżej wymogów wynikających z istoty postępowania kasacyjnego oraz jednoznacznie doprecyzowanych w utrwalonym już i powołanym orzecznictwie Sądu Najwyższego w sprawach z zakresu ochrony konkurencji. Godzi się również zauważyć, że problem prawny, jaki w drodze analizy i interpretacji przez Sąd Najwyższy uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu, mógłby być kwalifikowany jako podnoszone przez skarżącego zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie jest w istocie takim zagadnieniem, ponieważ w kwestii tej Sąd Najwyższy wypowiedział się już w powołanym przez Sąd drugiej instancji wyroku z 17 lutego 2011 r., III SK 36/10. Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku nie zawiera zaś żadnych argumentów, które mogłyby przemawiać za ewentualną modyfikacją stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w powołanym powyżej orzeczeniu. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że leżący u podstaw niniejszej sprawy oraz przewijający się w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania problem finansowania przez jednostki samorządu terytorialnego zadania publicznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 3 Prawa energetycznego, wynikający z blankietowego charakteru tego przepisu oraz trudności z dopasowaniem tego zadania do ram budżetowych, w jakich działają jednostki samorządu terytorialnego, nie jest problemem z zakresu ochrony konkurencji. Nie dotyczy bowiem niewłaściwego wykorzystywania przez przedsiębiorcę posiadanej przez niego pozycji dominującej.

Prezes Urzędu nie wykazał również, by spełnione były przesłanki przedsądu, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Rzekoma rozbieżność w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Warszawie jest jedynie pozorna. Zaskarżony wyrok zgodny

jest z poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego w powołanej już sprawie III SK 36/10, w której uchylono przywołany przez Prezesa Urzędu wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 października 2009 r., VI ACa 464/09.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.